

Renata Fečová:
**Karanténu bych ještě
zprísnila**
strana 5

**Zmocněnkyní vlády SR
pro romské komunity
bude Andrea Bučková**
strana 3

**Dvojazyčná povídka:
Není všechno černé,
jak se zdá**
strana 7

ZPRÁVY

FRANCIE – V komunitě Gitanos (jedna ze skupin Romů žijící na území Francie) v jihozápadním Perpignanu se rozšířil koronavirus. Během minulého týdne tam měli zemřít čtyři lidé, další desítky jich byla hospitalizována na jednotce intenzivní péče, někteří udržováni v umělém spánku. Informovala o tom na svém webu regionální redakce kanálu France 3. Gitanská komunita v Perpignanu je jednou z největších komunit usazených Romů ve Francii a její příslušníci patří k rizikovým skupinám, neboť mnozí z nich trpí cukrovkou.

Gelnica – Celá romská osada Háj ve městě Gelnica v Košickém kraji je v karanténě. Důvodem je Rom, který se před časem vrátil z Velké Británie a nedodržel povinnou domácí karanténu. Primátor Gelnice Dušan Tomaško Denníku N řekl, že zmíněný Rom nebyl pozitivně testován na koronavirus a nemá ani žádné příznaky onemocnění. Přesto primátor svolal krizový štáb a osada, v níž žije asi 80 lidí, je celá v karanténě. Místo momentálně monitoruje městská policie. Magistrát zabezpečuje obyvatelům pitnou vodu a potraviny. Osada je nyní označena páskou a městští strážníci upozornili obyvatele, že za ni nesmějí.

Pokračování na str. 2

Čínské přísloví: Dej světu tmou a pak mu prodej svíčku

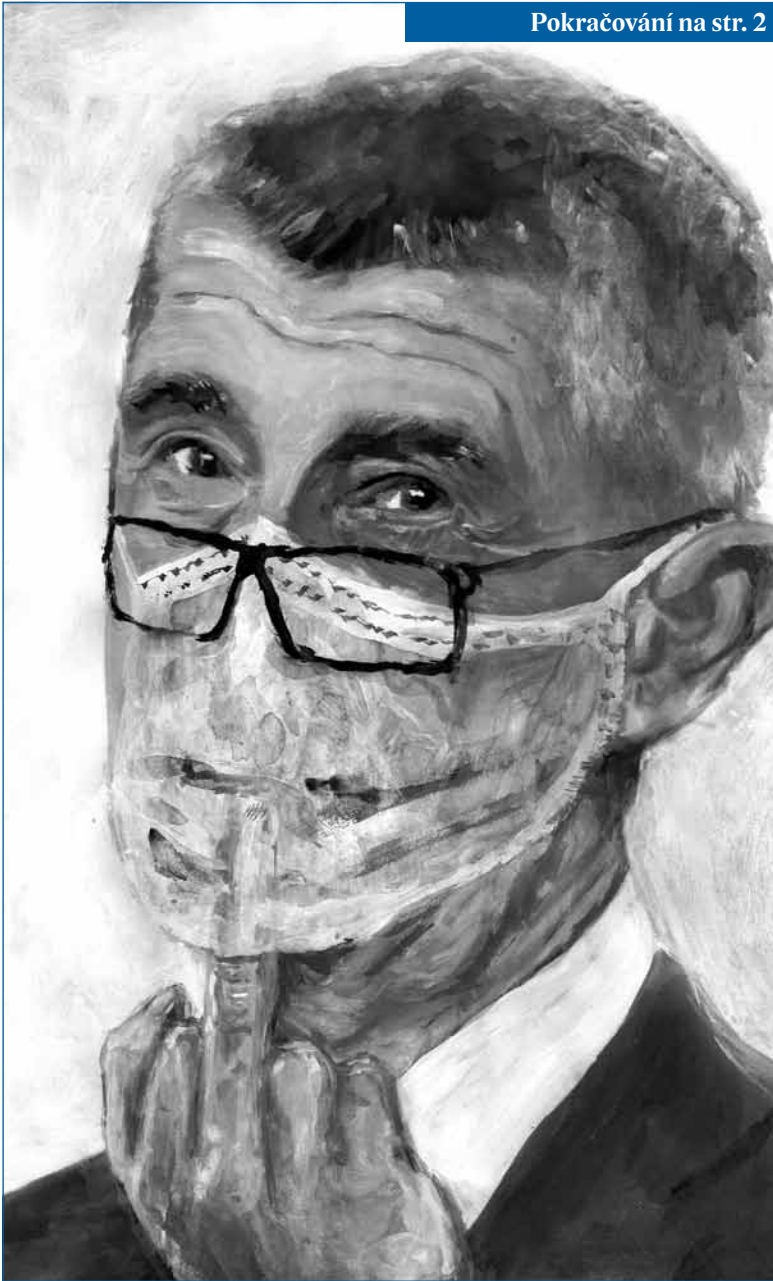
Nový typ koronaviru SARS-CoV-2 se ukazuje jako velký test zdravotnických, ekonomických a sociálních systémů států zasažených nákazou. Přestože zatím nikdo nevyhrál, už teď je jasné, že velkou výhodu v boji s nemocí mají málo zadlužené státy, které zareagovaly zavedením včasné a přísné karantény. Nejzranitelnějším místem vlády je od začátku krize alarmující nedostatek hygienických prostředků a zdravotních zařízení, jako jsou plicní ventilátory, respirátory a ochranné obleky. Vláda v posledním měsíci vydala několik velmi důležitých, včasných a zcela adekvátních nařízení jako např. zavedení nouzového stavu nebo zákaz pohybu osob s výjimkami.

Podle slov předního světového ekonoma Jana Švejnara Česko v předchozích letech hospodařilo dostatečně dobře na to, aby koronavirovou krizi nakonec ustálo. Zní to báječně, jenže u kormidla státu po celou dobu stojí člověk, který jedním populistickým krokem za druhým utužuje v první řadě nikoliv naše zdraví, ale svoji moc – pan Andrej Babiš.

Řekni mi, s kým se
přátelíš a já ti povím,
kdo jsi

S pohledem upřeným do objektivu kamery a zorníčkami sotva znatelně tékajícími doleva a doprava, Andrej Babiš v poslední březnové pondělí přečetl svůj mimořádný projev plný poděkování, pokory a omluv za nedokonalosti vládních rozhodnutí. Andrej Babiš, nejen svoji nezvykle skvělou češtinou, ale i obsahem poselství, oslnil svoji voličskou základnu omráčenou celostátní karanténou a zmátl kritiky. Euforie, kterou jeho zcela nečekaný a vlastně bezdůvodný projev způsobil, naznačuje jen jedno – předvolební kampaň Andreje Babiše “Covid 19” jede plným proudem. Jeho příznivci mu dávají na sociálních sítích lajky a obdarovávají ho komplimenty a slovy podpory. Andrej Babiš spolu se svými „piáristy“ vidí ve viru nejen nákazu, ale i velkou příležitost.

Přecitlivělý lid paralyzovaný strachem z neznámé nemoci je snadnou kořistí politického podnikatele, který momentálně působí jako ochránce demokratického státu a jeho lidu,

Pokračování na str. 2

Romové a hoaxy

V době internetu a sociálních sítí přichází pro jejich uživatele i nepřetržitá hrozba manipulace. Až na výjimky je virtuální svět každodenní realitou téměř každé domácnosti. Tištěné zprávy a události nahrazují ty elektronické, čímž dochází k rychlejší výměně informací. Internetový prostor je však také živnou půdou pro tzv. hoaxy. Jde o falešné, poplašné, manipulativní zprávy mající za cíl ovlivnit názory či postoje co nejširší části společnosti. V posledních letech se tyto hoaxy stávají výrazným fenoménem v mediálním prostoru. Jejich účel je pravidelně naplňován. Zásadní otázkou zůstává, jak těmto manipulacím můžeme jako občané čelit? Snadná identifikace ze strany odborníků pracujících v médiích stačit určitě nebude. Schopnost objektivního posouzení kterékoliv zprávy musí vycházet ze společnosti jako takové.

Je nesporné, že v mediální gramotnosti hraje velký význam úro-

veň vzdělání. Tím nemám na mysli, aby měl každý k základnímu minimumu, jak pracovat s médii, vysokoškolský diplom. V dobách moderních technologií by postačilo aktualizovat učební osnovy pro základní školy. Mladé generace by si tím zvýšily povědomí v nejpotřebnějších oblastech: občanské, právní, mediální a finanční.

Vrátím se zpět k poplašným zprávám a jejich vnímání ze strany některých skupin občanů. Například u sociálně slabších lidí způsobují hoaxy dvojí zranitelnost. Jednak jsou tyto lidé často samotným terčem obsahu těchto zpráv, jednak mají sklon různým sci-fi zprávám snadněji uvěřit.

Mám za to, že jako Romové jsme v tomto ohledu více zranitelní. Je to samozřejmě důsledek odlišného přístupu k naší komunitě ze strany státu, potažmo vlády. Většina romských dětí je stále vzdělávána v legitimních

Pokračování na str. 3

ZPRÁVY

Chodov – Na Karlovarsku se s nedostatkem hygienických prostředků v ČR snaží bojovat organizace Khamoro, v jejímž čele stojí Emil Voráč. „Moje žena Blanka a kolegyně Jarmila Bandurová šíjí již třetí den. Nejsou to profesionální švadleny, a tak šíjí tempem, které zvládají. Bohužel nás zlobí stroj, máme jediný. I tak se ale ušilo přes padesát roušek, další desítky máme nastříhané. Rozdáváme je klientům, o které se naše organizace Khamoro v rámci sociálních služeb stará. Současně se snažíme zájemcům vysvětlit, jak se takové roušky šíjí,“ upřesnil Voráč pro server romea.cz

Dokončení ze str. 1

Chanov – Několik desítek romských domácností v Chanově vyjádřilo podporu rozsvícením srdce ve svých oknech těm, kteří jsou vystaveni nebezpečí nákazy COVID-19 v první linii a pomáhají ostatním na úkor vlastního bezpečí. Na fejsbukových stránkách místního spolku Aver Roma se objevilo oznámení: „Společně to dáme. Chanov symbolem srdce děkuje všem zdravotníkům, policii, hasičům, prodávacům, řidičům, popelářům, ale také uklízečkám v nemocnicích, a všem, kteří v těchto dnech riskují své zdraví, aby bojovali s neviditelným a tak moc zákeřným soupeřem, jakým je koronavirus. Moc Vám děkujeme.“

Česká republika – Oslovy Mezinárodního dne Romů jsou kvůli celostátní karanténě zrušeny. Vedení organizace ARA ART ale připravuje plán, jak oslavit MDR 2020 on-line. Muzeum romské kultury nabízí virtuální prohlídku své stálé expozice.

Extremistické Křídlo v rámci AfD se rozpustí

Pravicově extremistické uskupení Křídlo (Der Flügel), které dosud působilo v rámci německé nejsilnější opoziční strany Alternativa pro Německo (AfD), rozhodlo, že se rozpustí. Uvedla to veřejnoprávní televize ARD. Křídlo, které se dostalo do hledáčku německé kontrarozvědky, tak reagovalo na tlak vedení strany.

Spolkový úřad pro ochranu ústavy (BfV), jak se německá kontrarozvědky jmenuje, o rozhodnutí sledovat Křídlo informoval minulý čtvrtek. Zdůvodnil ho tím, že neformální uskupení s odhadem 7000 stoupenců je krajně pravicové a jeho hlavní představitelé – šéfové AfD ve spolkových zemích Durynsko a Braniborsko Björn Höcke a Andreas Kalbitz – jsou pravicoví extremisté.

Krok kontrarozvědky, který umožňuje nasazení veškerých prostředků využívaných zpravodajskými službami, utvrdil v postoji ty politiky a odborníky, kteří varují před stoupající radikalizací AfD. Uvnitř strany, která rozhodnutí kontrarozvědky považuje za politicky motivované, zase vzbudil obavy z toho, že povede ke ztrátě voličů.

Její čelní představitelé proto v uplynulých dnech hledali způsob, jak se k věci postavit. Jednou z možností bylo, že se důrazně distancují od Höckeho a Kalbitze, u něhož se mluvilo také o tom, že by mohl být vyloučen. Nakonec se vedení AfD v pátek usneslo na následujícím: „Předsednictvo očekává, že výsledkem zítřejšího (sobotního) setkání Křídla bude prohlášení o tom, že se neformální uskupení Křídlo do 30. dubna 2020 rozpustí.“

Höcke a Kalbitz se podle ARD tomuto rozhodnutí podvolili a Křídlo rozpustí. Dohodli se na tom v pátek pozdě večer.

ČTK

Chvalme vládu za včasné kroky, ale nenechme ze sebe udělat orouškovanou zvěř

Dokončení ze str. 1

ale nakonec se může stát fatální zkáza české demokracie. Pro odpověď na otázku, proč se tak stane, není potřeba daleko chodit. Ukazuje to maďarský scénář, kde politický psychopat Viktor Orban v boji s opozicí prosazuje svoji neomezenou moc a touhu vládnout bez parlamentu prostřednictvím přísných dekretů. Největší kritiku v Maďarsku vyvolává ustanovení, které vládě dává možnost neomezeně prodlužovat výjimečný stav. Něco podobného, v měkké verzi, se nyní děje i v ČR. Andrej Babiš hraje zatím jen nenápadně, v tichém unisono, se svým přítelem Orbánem. Cílevědomý Babiš si už od počátku svého vládnutí připravuje půdu pro svůj hlavní tah. Koronavirová krize se jeví jako vhodná k provedení posledních příprav k získání neomezené moci nad státem. Ministr obrany Lubomír Metnar (ANO) 30. března přišel s nápadem o zařazení návrhu na posílení pravomocí premiéra na úkor parlamentu v období krize. Již 2. března – deset dnů předtím, než Andrej Babiš se svými ministry vyhlásil nouzový stav, projednávala Bezpečnostní rada státu rovněž Metnarem navrhané zvýšení pravomocí vlády.

„Nedejme vládě šanci udělat z nás prostřednictvím politických pamlsků poslušnou cirkusovou zvěř.“

Jaké roušky?

Jedním z hlavních selhání české vlády je neschopnost zajistit dostatečné množství ochranných prostředků tam, kde je jich nejvíc potřeba. Měsíc po zavedení celostátní karantény je stále nedostatek respirátorů nejvyšší

ší kvality například u zdravotnického personálu, sociálních pracovníků a dalších. Za těchto podmínek je především situace v domovech pro seniory časovanou bombou, kterou nemoc COVID-19 může brzy odpálit. Andrej Babiš toto nebezpečí kvůli neschopnosti zajistit strategicky důležité pomůcky v době pandemie celou dobu přehlížel. V průběhu čekání na letadla nekvalitních smradlavých roušek z Číny, přehlížel i to, že lidi začali situaci řešit sami hromadným šitím roušek. „Nevím, že by lidé šili roušky,“ prohlásil Babiš v den, kdy vláda otevřela galanterie. Nakonec ve svém mimořádném projevu pochválil šiče a šičky po celé republice, o nichž ještě před

„Přecitlivělý lid paralyzovaný strachem je snadnou kořistí politického podnikatele, který momentálně působí jako ochránce národa, ale nakonec se může stát jeho úplnou zkázou.“

pár dny tvrdil, že neexistují. Všechno ale vláda nedělá špatně. Včasným zavedením nouzového stavu vláda doposud ochránila Českou republiku před italským nebo americkým scénářem. Otázka je, na jak dlouho? Nejohroženější cílovou skupinou nového koronaviru jsou senioři. Kdo je nakazí? Nejspíš jejich ošetřovatelé v „samizdatových“ bavlněných rouškách. Všechna tato fakta (a mnoho dalších) ukazují na jedno – Andrej Babiš byl, je a bude mocí posedlým lhářem.

Nouzový stav, který pozastavil dvě třetiny českých podniků, nemůže trvat věčně. Je na čase tato přís-

ná nařízení postupně a koordinovaně uvolňovat, nikoliv naopak utužovat, jak to dělá premiér. Smrtící hybernace české ekonomiky spolu se strachem paralyzovanými občany může zasadit Českému státu mnohem horší ránu než nemoc, proti které zbrojíme. Již teď hrozí nebezpečí, že hnutí ANO bude mít díky svým populistickým výrokům typu „vnuci potřebují svoje babičky!“ zajištěno absolutní vítězství ve volbách, po nichž případné spojení s komunisty nastolí v České republice novou diktaturu. A z Andreje Babiše udělají stejného diktátora, jakým je dnes v Maďarsku Viktor Orban a nakonec Vladimir Putin ohýbající ústavu v Rusku. Situace se dnes mění každou hodinu a k něčemu takovému opravdu může dojít i v ČR, obzvláště v době, kdy lidé nesmí vycházet ven.

Retro se vrací do módy aneb bonzáctví jako nový životní styl

Pan Andrej Babiš veřejně propaguje bonzáctví jako správný životní styl. Předvedl to i na tiskové konferenci se svým poslušným ministrem zdravotnictví Adamem Vojtěchem, kterého nutil udávat úředníka v přímém přenosu. Povinné nošení roušek i tam, kde to nedává smysl (například v lese, za volantem vlastního auta nebo na balkoně vlastního bytu) rozjelo vlnu udavačství po celé zemi. „Policejní linka 158 praská udáními ve švech. Příčinliví občané snaživě kontrolují své bližní a okamžitě hlásí na linku 158, že viděli kohosi bez roušky. Lidé upozorňují například i na lidi, kteří na vlastním oploceném pozemku opravují střechu s odkrytým obličejem nebo na balkoně rodinného domu kouří cigaretu,“ píše například Brněnský deník. Přátelé, tohle není komiks, tohle je rok 2020, rok krysy.

Sabir Agalarov

ilustrace: Miroslav Golich

Soud poslal do vězení neonacisty, kteří chtěli vyvolat občanskou válku. Napadali migranty a stoupence levice

Několikaleté tresty odnětí svobody si včera od soudu v Drážďanech odnesli členové pravicově extremistické skupiny Revolution Chemnitz, která připravovala teroristické útoky a chtěla vyvolat pád německé vlády. Osm mužů, mezi nimiž jsou představitelé neonacistické a hooliganské scény v oblasti východoněmeckého Chemnitzu, ve vězení stráví mezi dvěma roky a třemi měsíci a pěti a půl lety.

Soud uznal všechny obžalované vinnými ze členství v teroristické skupině a výší trestů do značné míry vyhověl státnímu zastupitelství, které požadovalo vězeňské tresty v rozmezí tří až pěti a půl let.

Skupina radikálů ve věku 22 až 32 let se dala dohromady v roce 2018 v rámci rozsáhlých a někdy násilných protestů, které v Chemnitzu (Saské Kamenici) následova-

ly po vraždě pětaticetiletého Němce, za níž byl odsouzen mladý Syřan. Osm mužů podle obžaloby teroristickou skupinu založilo v polovině září 2018 a chystalo útoky v německé metropoli na třetího října, tedy den, kdy si celá země připomíná znovusjednocení z roku 1990. První říjnový den byli ale všichni zatčeni. Muži žijící v Sasku útoky chystali v rámci chaty nazvané „Plánování revoluce“, přes který si mimo jiné posílali fotky Adolfa Hitlera.

Zakladatel skupiny Christian K. při výslechu přiznal, že akce v Berlíně měla být provedena tak, aby to vypadalo, že za ní stáli levicoví extrémisté, a měla vést k „něčemu, jako je občanská válka, povstání“.

Konečným cílem skupiny, která podle vyšetřovatelů počítala i s dalšími útoky, byl pád vlády a zhroucení demokratického pořádku spol-

kové republiky. Jak konkrétní plány byly, si zpočátku vyšetřovatelé nebyli jisti. Podle státního zastupitelství se ale každopádně muži snažili obstarat si zbraně.

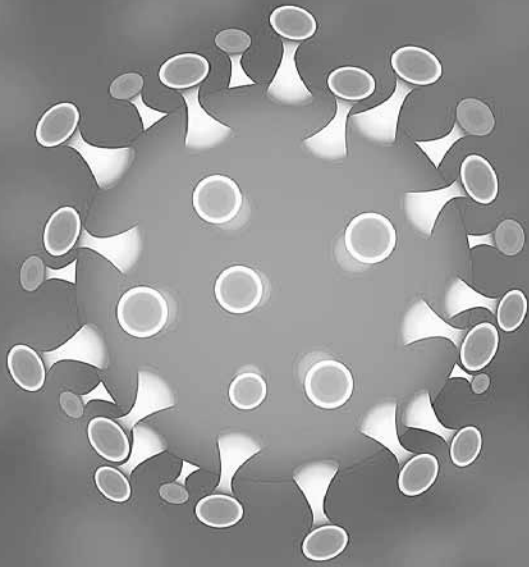
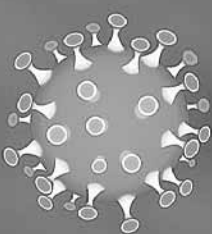
Pět obžalovaných už v září 2018 přistoupilo k akci, o níž mluvili jako o zkušební a při níž cíleně napadali lidi, které považovali za migranty nebo stoupence levice. Někteří z obžalovaných při výsleších přiznali, že pro chystanou říjnovou akci počítali se smrtícími útoky, jiní tvrdili, že ve skupině byli jen ze zvědavosti a že měli divný pocit, když se v ní začalo mluvit o zbraních.

Ze společného chatu se ale nikdo z nich neodhlásil. Soud dnes rozsudek vynesl navzdory tomu, že se v Německu rychle šíří koronavirus. Soudní proces ale nebylo možné na delší dobu přerušit, protože by se jinak musel celý opakovat.

ČTK

Celostátní, bezplatná linka ke koronaviru

1212

ANKETNÍ OTÁZKA

Je ve Vašem okolí někdo, kdo šije roušky a daruje je těm, kteří je potřebují nejvíc?

Mikuláš Vymětal

Z mého okolí je velmi aktivní Lukáš Houdek z nakladatelství Kher, který organizuje šití a dopravu roušek ve velkém – rozváží je po domovech důchodců v Praze. Několik mých přátel dělá jinou dobrou věc – i v době omezení kvůli koronaviru stále rozdává potřebným lidem potraviny z potravinové banky, například Jožka Miker, Láďa Kollár, Emil Voráč... Sám jsem opravil dcerám šicí stroj a stěží ušil jednu jedinou roušku.

Roman Vlacucha

Ano, má sestra. Bydlí v Opavě a šije nám i ostatním, kteří to potřebují nejvíc.

Eva Danišová

O nikom nevím, ale je to proto, že nikam nechodím. Na Facebooku sleduji hodně lidí, Romů, kteří šijí a rozdávají.

Martina Valchárová

Ano, šije má sestra Maruška.

Kateřina Síváková

V mé blízkosti šije roušky má kamarádka. Má bývalá spolužačka ze základní školy. Viděla jsem na Facebooku, že šije roušky, a tak jsem ji poprosila, zda by pro mě ušila dvě pro dospělé a jednu pro dítě. Neměla s tím problém. Nyní roušky používáme a jsou fajn. Má spolužačka je velmi ochotná a vstřícná. Nechtěla za to ani kačku. Učinila tak dobrý skutek.

Milan Demeter

Chci pomoci lidem, nejen Romům, ale i gádžům. Chci pomoci lidem, kteří jsou sociálně slabí a nemají na to, aby si mohli koupit roušku. Tak jsem přispěl finančně lidem, kteří šijí zadarmo roušky. Na materiál, na látky, gumičky, šňůrky atd. A také jsem se rozhodl koupit 250 roušek, které rozdám romským spolkům, oni vědí, komu je rozdat.

Iveta Kokyová

V mém okolí nikoho neznám, kdo by šil roušky.

Hana Macharáčková

Já jsem zatím ušila v ruce 30 kusů roušek. Pro naši rodinu, rodinu holky, se kterou chodí syn, pro těhotnou kamarádku a jejího manžela, pro sousedku a souseda od nás z patra. Zpracovávám například materiál ze závěsů, ubrusů, povlečení, košil, prostě všeho, co se dá.

Julius Kala

Ano, je to můj bratr Valdemar Malý. Šije každý den asi 10 roušek. A věnuje se hlavně Romům. Šití roušek dělá ze srdce a z lásky k Bohu.

Tereza Kroková

Ano, šijí, ale za nějaký ten peníz. Každý to chce jen prodávat. Já si šiju doma sama, pro rodinu.

připravila Veronika Kačová

Zmocněnkyní slovenské vlády pro romské komunity se má stát Andrea Bučková

Novou zmocněnkyní vlády SR pro romské komunity bude od 1. dubna Andrea Bučková. Návrh na odvolání současného zmocněnce Ábela Ravasze (Most-Híd) a jmenování Bučkové v úterý schválila vláda.

Bučková pracovala na úřadu zmocněnce v období, kdy ho vedl současný europoslanec, expert OĽaNO na romskou problematiku, Peter Pollák. Od října 2012 do července 2016 působila jako ředitelka odboru rozvojových projektů, monitorování a hodnocení. Na úřadě působila i v letech 2004 až 2008, kdy byly zmocněnkyněmi Klára Šeříková a Anita Botošová. Bučková byla regionální koordinátorkou, později ředitelkou odboru metodiky a koordinace regionů. Zastávala také pozice na úřadu práce, sociálních věcí a rodiny či Fondu sociálního rozvoje, v posledním období byla na Ministerstvu práce, sociálních věcí a rodiny SR věcnou gestorkou horizontálních principů – rovnost příležitostí, rovnost pohlaví a nediskriminace.

Bučková, která bude osmou osobou na postu zmocněnce vlády SR pro romské komunity, nahradí v čele úřadu Ábela Ravasze (Most-Híd), který úřad vedl od dubna 2016.

Priorita zvládnout koronavirus v prostředí marginalizovaných romských komunit

Zvládnutí situace související s riziky pandemie koronaviru v prostředí marginalizovaných romských ko-

Andrea Bučková (vlevo)

foto: TASR/Branislav Račko

munit bude prioritním úkolem nové vládní zmocněnkyně Andrey Bučkové. Myslí si to odcházející zmocněnc vlády SR pro romské komunity Ábel Ravasz.

„Budu ostře sledovat kroky vlády v souvislosti se zajištěním ochrany před šířením nákazy,“ uvedl, přičemž připomněl, že jeho úřad kabinetu už před týdnem poskytl plán kroků konzultovaný s odborníky a terénními pracovníky. „Vláda ho bohužel ignorovala, ztratili jsme týden hledáním řešení, která jsou na stole. Stále je však čas nastavit dobrá opatření,“ míní Ravasz. Se svou nástupkyní se zatím nesetkal, předpokládá, že během následujících hodin budou v kontaktu. Bučková má podle Ravasze v práci úřadu zmocněnce vlády pro romské komunity (ÚSVRK) možnost navázat na

„kus dobré práce“ z předchozího období. Zvláště si cení důležité legislativní kroky, ke kterým ÚSVRK přispěl. „Například zavedení povinné předškolní docházky byla průlomová změna, o níž se dekády mluvilo, ale až nyní se podařila zrealizovat. Ale i další legislativní opatření týkající se pozemkových úprav či osobního bankrotu, přispěly k výraznému zlepšení situace,“ upozornil.

Poukázal také na to, že prostřednictvím fondů a projektové podpory se podařilo zvýšit počty terénních pracovníků či příslušníků místní občanské pořádkové služby (MOPS) jako nikdy předtím. „I tento fakt a jejich současné zapojení by mohly přispět k řešení situace s novým koronavirem,“ poznamenal Ravasz.

pravda.sk, rh

KOMENTÁŘ

Ve stínu koronaviru může bujet zloba

TOMÁŠ ŠČUKA

Nedejme příležitost extremistům ani neonacistům, kteří prozatím nemají témata, jež by mohla zaujmout veřejnost

V posledních dnech jsme si mohli všimnout on-line názorů, že v souvislosti s probíhající virovou nákazou ve společnosti dochází k útlumu romských témat i verbálních útoků vůči této menšině na internetu a v médiích. Z mého pohledu jde spíše o subjektivní pocity samotných autorů. Stále se rozšiřující virová nákaza je totiž globálním problémem všech společností na světě. Některé země, včetně České republiky, navíc nemají s podobnou pandemií sebedmenší zkušenost. O tom ostatně svědčí i nepřipravenost současné vlády na možné krizové plány země. Naším zdravotníkům, působícím v této situaci v tzv. první linii, stále chybí při jejich důležité práci ochranné pomůcky. Je proto zcela přirozené a logické, že téma koronavirus zasáhlo každého z nás! V každé domácnosti je tento druh nákazy skloňován ve všech pádech, 24 hodin denně. Již třetí týden zažíváme nouzový stav v podobě omezeného pohybu, který také větší část populace nepamatuje. Zodpovědnost a ochrana osobní, rodinná, ale i společenská – to vše nás ovlivňuje i po psychické stránce.

Naopak projevy spontánní solidarity ve formě sociální a občanské pomoci druhým, šití roušek pro druhé, je to, co nás povzbuzuje a zaslouží si ocenění napříč společností. Sounáležitost mezi lidmi vnáší do podobných krizí nezvyklé kouzlo a podporuje sílu lidí krizi překonat.

V jisté fázi vývoje nákazy nemusí jít jen o zdravotní problém. Tento „virový neřád“ může také zhoršit vztahy mezi lidmi. Prohloubení xenofobie, nenávisti vůči některým zranitelným menšinám, představuje možné ohrožení bezpečnosti určité skupiny obyvatel. Náznaky extremismu přichází vždy, když je širší část občanů nespokojena se svojí životní úrovní. V takové chvíli pak vznikají u lidí tendence analyzovat a hledat viníka. Dávná i nedávná historie zobrazuje skutečnost, kdy se část frustrovaného lidu obrátila proti nepravým viníkům společenského problému. Často šlo o Romy, sociálně vyloučené skupiny obyvatel nebo emigranty. Bohužel, v dobách neúspěchu byly tyto skupiny vždy „první na ráně“.

I proto si myslím, že útoky či kritika vůči Romům se jen tak lehce z mediálního prostoru nevytratí. Koronavir je jen dnes prostě mocnější než vše ostatní. Nedejme však ani v této době příležitost extremistům ani neonacistům, kteří dnes zatím nemají témata, kterými by mohli zaujmout určitou skupinu obyvatel. Takhle to přesně začíná.

Romale, nebuďme lhostejní k sobě, ke svým rodinám ani ke společnosti. Naopak, svou solidaritou a empatií, které nám byly odjakživa dané, pomáhejme v této celosvětové krizi všem potřebným ve svém okolí.

Romové a hoaxy

Dokončení ze str. 1

segregovaných školách. Výsledkem je pak méně kvalitní vzdělání, a s tím

spojené nižší uplatnění na trhu práce i celkově ve společnosti. Pokud zmíníme nutnost updatu školních osnov pro mainstreamové základní vzdělávání, je zcela zbytečné hovořit o segregovaných školách v souvislosti s tím, jak vzdorovat výše uvedeným problémům.

Kromě absence kvalitního vzdělání mohou nést jistý podíl i některá sociokulturní specifika naší kultury a našeho prostředí. Například pro spirituální témata máme určitý specifický cit a pochopení. U starší generace Romů zase vyvolávají obavy zprávy s neonacistickým podtextem zdůrazňující odlišnost ras, či původu. Genocida Romů během druhé světové války není zase tak daleko a pro všechny, kteří tyto hrůzostrašné momenty proti lidství prožili, je třeba mít pochopení.

Cestu, jak falešnému šíření nepravdivých zpráv v romských rodinách čelit, vidím u mladé generace. Našich dětí. Rozdílnost kvality vzdělávání je samozřejmě problém. Na druhou stranu, řada manipulativních tendencí na sociálních sítích nepotřebuje nijak zvlášť odbornou analýzu. Základní chybou bývá, že nám k šíření hoaxy často postačí pouhý název (jeden řádek), na jehož základě nevědomky podporujeme šíření takových nepravd.

Jsem přesvědčen, že množství našeho času stráveného na internetu můžeme věnovat správné identifikaci falešných zpráv, která se většinou odvíjí jen od naší ochoty se daným příspěvkem o trochu déle zabývat. Ztráta času to určitě není. Jde o Vaši osobní prezentaci. Jde o Váš názor ve veřejném prostoru.

Paříkerav tumenge.

Tomáš Ščuka

Opravdu jsou Romové ke zločinu předurčení?

foto: Sabir Agalarov

Represe, osvěta a převýchova, to je podle výzkumníků na Generální prokuratuře spolu s Helenou Válkovou hlavní klíč k tomu, aby „cikáni“ neměli blízko ke kriminalitě.

Exministrnyne spravedlnosti a současná vládní zmocněnkyně pro lidská práva Helena Válková se v osmdesátých letech v rámci svého působení ve Výzkumném ústavu kriminologickém při Generální prokuratuře ČSSR podílela na výzkumu, který se zaměřoval na delikventní populaci mladistvých „cikánů“.

Ve sborníku, který se jmenuje Aktuální otázky boje s kriminalitou mládeže a související negativní jevy pak autoři podrobně popisují, proč právě „cikáni“ mají sklon ke kriminalitě. Hned v úvodu jeden z autorů odkazuje na publikaci československého prokurátora Josefa Urválka, který se kriminalitě mládeže také věnoval.

Válková ve své kapitole přímo píše, že nejvíce mladé delikventy ovlivňuje rodina a jejich kulturně sociální zázemí. „Obzvlášť markantní je tato skutečnost u obyvatelstva cikánského původu, kde je každý čtvrtý delikventní,“ psala v roce 1983 poslankyně.

Podle neziskové organizace Romea, jejímž primárním cílem je přispět k rehabilitaci romství a romské menšiny, je problematické, že právě vládní zmocněnkyně se na výzkumu podílela. Zmíněná studie totiž dovozuje příčinné spojení mezi romskou kulturou a delikvencí pachatelů Romů.

Poplatnost komunistickému režimu

„Výzkum prokázal, že převážná většina mladistvých cikánských delikventů žila značnou část svého života pod vlivem závadových osob nukleární rodiny, tedy osob, s kterými byli svázáni nejužšími rodinnými svazky. Značná část jejich otců i matek byli alkoholici a také sourozenci požívali často alkohol ve zvýšené míře,“ stojí v publikaci.

„Nemůžeme na základě této publikace dovozovat rasistické motivy paní Válkové, ale poplatnost tehdejšímu režimu a nekritičnost vůči jeho odpovědnosti za systémovou diskriminaci a snahu o asimilaci Romů ano,“ uvedla pro Seznam Zprávy Romea.

Studie také konstatuje, že „cikáni“ mají v 80 procentech negativní vztah ke vzdělání a také jejich sklon ke kriminalitě plyne z toho, že mají moc volného času. Válková výzkum nechtěla konkrétně komentovat. „Nebudu již komentovat své odborné práce ze 70. a 80. let mediálně,“ napsala po několika dnech urgencí a žádostí o vyjádření Válková Seznam Zprávám.

Represe a převýchova

„Podle výsledků výzkumu mají cikáni hlavně zájem o poslechové aktivity a lze očekávat ještě další nárůst v souvislosti s vybavováním cikánských domácností těmito moderními prostředky. Je proto nutno zaměřit pozornost na tuto skutečnost a využít rostoucího zájmu o poslechové aktivity k preventivnímu a resocializačnímu účelu,“ píší autoři spolu s Válkovou.

Sborník přitom podle Romey obsahuje řadu soudů a tvrzení, které organizace považuje za velmi problematické. Především jde o pasáže, kde se kupříkladu otevřeně tvrdí, že se „cikáni“ nehodí na studium na střední škole, ale do dělnických profesí.

V závěru studie pak poslankyně spolu s dalšími pracovníky generální prokuratury dochází k závěru, že přísná represe by měla jít ruku v ruce se stejně aktivní osvětou a výchovnou činností na všech úrovních, neboť mnozí mladí „cikáni“ nechápou normy tehdejší komunistické společnosti.

Válková čelila kritice kvůli svému článku z konce 70. let o ochranném dohledu, který byl totalitním režimem zneužíván proti disidentům. Pod tímto článkem je Válková podepsána společně s komunistickým prokurátorem Josefem Urválkem, jenž sehrál klíčovou roli v procesu s Miladou Horákovou.

„Post zmocněnkyně pro lidská práva by měl zastávat morálně silný a názorově konzistentní člověk s jasným postojem vůči lidským právům. Obávám se, že tyto kvality paní Válková nemá,“ uvedla Jitka Votavová, projektová manažerka Romey.

Rada vlády pro lidská práva ve čtvrtek projednávala, zda by Helena Válková měla být i nadále zmocněnkyní pro lidská práva. Někteří členové rady ji totiž vyzvali, aby odstoupila, jinak poradní orgán vlády opustí sami. Nakonec Válková svou funkci obhájila a radu kvůli tomu opustili dva členové.

Zdislava Pokorná, seznamzpravy.cz

Kvůli těm, kteří ji nedodrží, bych karanténu ještě zpřísnila

Renata Fečová je jedna z těch, kteří se vrhli na šití roušek pro všechny potřebné lidi kolem sebe. Ušila už víc jak 800 kusů roušek, které darovala do místních ubytoven, seniorům ve svém okolí, také seniorům do domova důchodců, nebo seniorům v domech s pečovatelskou službou. Šije také pro svoji rodinu a známé. Působí jako dobrovolnice, pomáhá romským organizacím, které působí v Mikroregionu Tanvaldsko, a je také členkou spolku Roma Tanvald.

Dobrý den, Renato, kdy přesně jste se vrhla na šití roušek, kdo vám dal impuls?

Roušky jsem začala šít hned, když jsem slyšela, že je nutné je nosit. Uvědomila jsem si, že bude mnoho lidí ve finanční tísní, nebo že roušky neseženou, a to byl prvotní impuls.

Kolik roušek jste za tu dobu už našila?

Za celou dobu od zahájení karantény do dnešního dne, tj. 30. 3. 2020, jsem již ušila 800 roušek a šiji stále další.

Kde jste je šila, odkud jste vzala materiál? Daroval vám ho někdo, nebo jste si kupovala látky?

Roušky šiji doma, mám svůj vlastní šicí stroj. Využila jsem materiál z vlastních zásob, a dále mi pomohla sehnat materiál na šití Eva Gábořová ze spolku Roma Tanvald.

Jaký materiál je podle vás nejvhodnější na šití roušek?

Mám za to, že nejvhodnější materiál pro šití roušek je 100% bavlna, jelikož se dá použít vícekrát a lépe se sterilizuje.

Jak by se o roušku měli lidé správně starat?

Rouška by se měla každý večer buď vyprat na 90 stupňů nebo vyvařit a po uschnutí vyžehlit.

|| Karanténa je v této situaci velice důležitá pro zdraví všech a já osobně bych ji na chvíli ještě zpřísnila. Je stále mnoho lidí, kteří karanténu nedodrží. ||

Komu jste roušky darovala nebo prodávala?

Roušky zásadně daruji, nechci za to žádné peníze. Mé roušky jsem distribuovala do místních ubytoven, kde žije většina lidí se sociálním znevýhodněním, dále seniorům z okolí mého bydliště, také seniorům do domova důchodců, nebo seniorům v domech s pečovatelskou službou. Také rodině a známým. Samozřejmě, že rouškami také zásobují terénní pracovníky Romodromu, o.p.s., komunitní pracovníky spolků Roma Tanvald a Romany art workshop, z.s., kteří roušky dále distribuují svým klientům.

Pomáhal vám s tím někdo?

Se šitím roušek mi nikdo nepomáhal, šiji sama.

Jaká je situace ve vašem městě?

V našem městě je situace taková, že tu zatím nikdo nebyl pozitivní na

testy COVID-19, ale v sousedské obci Smržovka evidují tři potvrzené případy. Lidi se více bojí a dávají si o to větší pozor, aby nebyli v kontaktu s více lidmi.

Už se vám stala podobná situace, že jste se rozhodla pomáhat lidem?

V rámci dobrovolnické činnosti pomáhám v romských organizacích, které působí v Mikroregionu Tanvaldsko.

Jak se na celou krizi, karanténu, díváte vy sama?

Karanténa je v této situaci velice důležitá pro zdraví všech a já osobně bych ji na chvíli ještě zpřísnila. Je stále mnoho lidí, kteří karanténu nedodrží.

Máte obavy z pandemie?

Jsem matka třech dětí, která se vždy stará o to, aby moje děti měly vzdělání. Nejstarší dcera je provdaná, druhá dcera je studentkou třetího ročníku SOU pro administrativu v Praze. Čtyři roky vedu v Tanvaldu taneční kroužek s dětmi ze sociálně vyloučeného prostředí, také jsem jim šila tradiční romské kroje. Ráda pomáhám, proto jsem dobrovolník a zároveň členka spolku Roma Tanvald.

Máte na závěr nějaký vzkaz pro čtenáře Romano hangos?

Ráda bych vzkázala, aby na sebe dávali lidi pozor, chránili se tak, jak vláda určuje a vyvarovali se kontaktu s lidmi. Přeji všem hodně štěstí a pevné zdraví v této pro všechny svízelné situaci.

připravila Veronika Kačová

Keravas bi e karantena mek zoraleder, vaš o manuša, so la nal'ikeren.

E Renata Fečová hiňi jekh kalendar, ko siven rouški le dženenge, so oda kampol. Siđas imar buter sar 800 rouški, save diňas le dženenge, so dživen pre ubitovni, le phure dženenge andro phurengere khera, lebo le phure dženenge, so hine andre pečovateľsko kher. Sivel tiž perdal peskri famiľija the peskre kamarata. Kerel buťi sar dobrovolnikos, šegetinel andro romane organizaciji, save pes likerel andro Mikroregion Tanvald. E Renata hiňi tiž dženo andro spolkos Roma Tanvald.

Lačo džives, Renat, kana chudľan te sivel o rouški, ko tumen diňas peršo impuls?

O rouški chudľom te sivel mindar, sar pal kada šundom. Liľom mange pre godi, hoj avena pherdo džene bi o love, abo so našti o rouški cinena, the kada ehas peršo impuls.

Keci rouški imar dži kole dživesa šidán?

Khatar dživesa andre karantena ži kada džives, oda ehin 30.3. 2020, siđom 800 rouški, the mek furt sivav.

Kaj sivenas, khatar liľan pochta-na? Diňas tumen vareko, abo tumenge o pochta cinavenas?

O rouški sivav khere, ehin man miri mašina. Liľom pochta-na, save man ehas khere, the tiž mange šegetindas a diňa man o pochta-na e Eva Gábo-rová khatar spolkos Roma Tanvald.

Savo pochta-n ehin perdal tumende nekfeder pro siviben pro rouški?

Mange pes sivel lačhes, sar ehin 100% bavľna, vašoda, hoj pes laha džal buťi te kerel he butervar, feder pes avri rajbinel.

|| E karantena hiňi andre kale dživesa but bari perdal amaro sasťipen, me korkori bi la pre chvil'a mek keravas zoraleder. Ehin mek pherdo džene, save e karantena nal'ikeren. ||

Sar bi pes o rouški majinenas te likerel?

E rouška bi pes sako raťi majinelas avri te rajbinel pro 90 stupňi, lebo avri te tavel, the palis sar šuťola, ta avri te bigľinel.

Kaske diňan o rouški, abo len bikinavenas?

O rouški sakone manušenge dav, nakamav vaše nřsave love. Mire rouški diňom andre ubitovni, kaj dživen buter manuša, so hine čore, palis le phurengere khatar miro than, kaj bešav, tiž la famiľijake the mire kamaratenge. Bizo tiž le dženenge, so keren buťi sar terena džene andro Romodrom o.p.s., le dženenge andro spolkos Roma Tanvald the Roman art workshop, z.s., save o rouški den dureder peskre klientenge.

Šegetinlas tumenge vareko?

Andro siviben pro rouški mange nřko našegetinlas, sivav korkori.

Sar oda dičuvel andro tumaro foros?

Andro amaro foros ehin e situacija kajsi, hoj kadaj mek nahas nřko pozitivno pro testi COVID-19, ale andre susedsko gav ehin trin pripadi,

kas oda ehin. O manuša pes daran the den peske bareder pozoris, hoj te naaven maškar but džene.

Imar pes tumenge ačhila ajsi situacija, hoj chudľan te šegetinel le dženenge?

Kerav buťi sar dobrovolnikos, ta šegetinav andre organizacija maškar o Roma, so pes likerel andro Mikroregion Tanvald.

Sar pre kaľa calo kriza dikhen tumen korkori?

E karantena hiňi andre kale dživesa but bari perdal amaro sasťipen, me korkori bi la pre chvil'a keravas mek zoraleder. Ehin mek pherdo džene, save e karantena nal'ikeren.

Daran?

Som daj, ehin man trin čhave, likerav miren čhaven, hoj len te avel sikhadžipen. Nekphureder čhaj hiňi veraduňi, duťto čhaj hiňi šudentka andro trito ročnikos pre administrativno SOU ke Praha. Štar berš likerav andro Tanvald khelibengero kružkos le čhavenca khatar čore thana, tiž lenge sivavas tradične romane kroji. Rado šegetinav, vašoda som dobrovolnikos the mek dženo andro spolkos Roma Tanvald.

Renato, me tumenge but palikerav vaš o vakeriben, the vinšinar tumenge the le dženenge andro tumaro foros but bachťipen. Kamen vareso le dženenge, so ginen Romano hangos, te phenel?

Rado bi phenavas, hoj pre pes-te o manuša te den pozoris, kavka sar e vlada phenel, the te naaven but maškar o manuša. Vinšinar savo-rengere but bacht the zoralo sasťipen andre kale dživesa.

připravila Veronika Kačová

Neziskové organizace a město se musí postarat o bezpečný „Bronx“

Ulice Brna zejí prázdnotou. Obvyklý provoz je tentam. Drtivá většina lidí buď intuitivně nebo na pokyn vlády zůstává doma. Domácí sebeizolace je totiž jediný způsob, jak se vyhnout vysoké koncentraci koronaviru SARS-CoV-2, jež způsobuje zatím ne zcela pochopenou nemoc CoVid-19. Poněkud jinak než v ostatních městských částech vypadá situace v tzv. brněnském Bronxu, v okolí ulic Cejl a Bratislavská. Většina místních obyvatel z řad majority a Romů chodí v rouškách nebo zůstává doma. Bohužel ale ne všichni jsou schopni přinutit sebe i své blízké nezdržovat se v ulicích a nekomunikovat ve větších skupinách. Je ale potřeba si uvědomit, že nechceme-li, aby v centru Brna vzniklo „malé Bergamo“, je nutné v těchto dnech sledovat pokyny vlády, která svá rozhodnutí přijímá po poradě s předními epidemiology a doktory.

Další problém ohrožující obyvatele této části města jsou lidé bez domova koncentrující se bez roušek, například v parku vedle supermarketu Albert nebo v bočních uličkách z ulice Křenová. Tito lidé absolutně nerespektují pravidla rozumného chování v době epidemie nebezpečné infekce. Apeluji tímto na brněnské neziskové organizace a služby města Brna, aby zajistili laskavou osvětu v těchto veřejných prostorech města.

Intenzita nebezpečí nákazy virem SARS-CoV-2 pravděpodobně ustoupí již v květnu. Vlády států vyčleňují enormní částky na boj s koronavirem. Již teď některé nemocnice hlásí pozitivní reakci nemocných na některá existující antivirotika. Podle Světové zdravotnické organizace, jež čerpá informace z předních amerických a evropských klinik, očkování proti SARS-CoV-2 může být dostupné nejdříve na konci roku 2020 nebo na začátku roku 2021. Nemoc CoVid-19 je nebezpečná tím, že na každého člověka působí po svém, v závislosti na mnoha faktorech, jako je například stav imunitního systému. Český zdravotnický systém se v těchto dnech ukázal jako naprosto skvělý a určitě zvládne zachránit převážnou většinu pacientů, pokud nebude zahlcen tak, jak se to stalo italským kolegům. Jediněte chytře a zůstaňte zdraví.

text a foto: Sabir Agalarov

Tři roky si má odpykat polský extremista za útok na Ukrajině

Soud v Krakově poslal na tři roky za mříže Poláka, obviněného ze zorganizování předloňského pokusu vypálit maďarské kulturní středisko v Užhorodu na západě Ukrajiny. Odsouzený před soudem tvrdil, že postupoval na zakázku od německého objednavatele, který si přál, aby útok byl připsán ukrajinským nacionalistům, napsala agentura AFP. Dva spolupachatelé dostali nižší tresty.

Mladý Polák z prorusky orientované krajní pravice, v médiích uvedený pouze jako Michal P., tvrdil, že útok proti zařízení maďarské menšiny financoval Manuel Ochsenreiter, šéfredaktor měsíčníku německé krajní pravice Zuerst! a spolupracovník poslance nejsilnější ně-

mecké opoziční strany Alternativa pro Německo (AfD) Markuse Frohnaiera.

Oba Němci v médiích popřeli, že by do případu byli jakkoli zapleteni.

Útočník namaloval na zeď svasťku a číslovku 88, což je považováno za nacistickou šifru pro pozdrav Heil Hitler. Prokuratura označila událost za teroristický čin.

Michal P. si na vlastní útok najal dva podobně smýšlející společníky: Jeden hodil na budovu zápalnou láhev a druhý akci natáčel. Vypálit středisko se jim ale nepodařilo.

Jednoho ze spolupachatelů soud potrestal ročním vězením, druhému – který spolupracoval s vyšetřovateli – uložil dohled na dva roky a obecně prospěšné práce.

Útok se odehrál na pozadí stoupajícího napětí mezi ukrajinskými úřady a maďarskou menšinou v Zakarpatské oblasti na západě Ukrajiny, jakož i mezi Kyjevem a Budapeští.

„Obžalovaní žhářským pokusem usilovali o prohloubení konfliktu mezi Ukrajinci a maďarskou menšinou. Snažili se Ukrajince ukázat jako utlačovatele maďarské menšiny a Ukrajinu jako stát neschopný zajistit menšině ochranu,“ uvedl prokurátor Mariusz Sadlo. „Tento útok zapadal do počínání Ruska proti Ukrajině. Cílem bylo vnitřně oslabit Ukrajinu, destabilizovat situaci. To nebylo jednání v zájmu Polska, zločinu to přidalo teroristický charakter,“ dodal podle listu Gazeta Wyborcza.

ČTK

Kšeftaris le džanibnaha

Terno prindžarduno umelcos khatar barikañi familija pes andre peskre dešujekh berša rozginda, hoj džala het khatar peskro foros, kaj bariñas avri. O dad the e daj vaš kada bizo nahas rado the nekbuter bi kamenas, hoj te ačhol lengro čhavo andro foros, the te ačhuvel pes lestar mistros andro džaniben. Le Šodžas ehas lačho sikhadipen. Leskro dad kerlas direkto- ris andre umelecko škola.

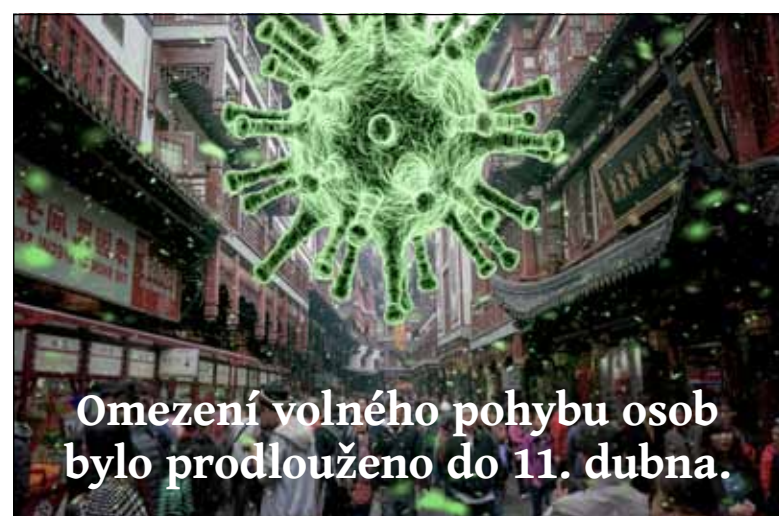
O Šodžas peske thođa o vjeci andro kurfos, the odgelas andro foros, kaj ehas chaos, kritika andro džaniben, literatura, the le manušen kadaj ehas buter thomadipen te phenel koda, so kamenas. The nekbuter leske ehas pro jilo e pacha andre kava the koreña. O džene, so adaj bešenas, kernas nekfeder kava, savi pes ligenelas dur andro bare fora. Pal peskre love peske pašes forostar cindas podzemno kheroro, kaj andro berš 1804 ehas cukarña. Le cikne kherendar peske kerđas avri baro than pre dilna pro kuča, kaj bi kerelas peskri zaujma the bufi, te kerel e keramika. Andre kada remeslos o Šodžas ehas igen lačho, imar sar ehas čhavoro, ta peske pre dvora kerlas la čikatar avri o burkos the všelijaka figurki. Pre škola pes prithovelas maškar nekfeder študenta the leskre vistavi ehas bacht. Leskri peršo vistava pes vičinelas Mujeskri duma. Kerđas avri vajkeci figuri le mujenca, pal e emociji. Soči andro tvaros dar, pharipen, radostá. O Šodžas imar ehas dospelo, the o remeslos les furt bavinelas, the suñiben, hoj kerel avri khatar čik vjecos, savo pes del te chasñakerel avri, ehas perdal leste bari radostá. Ehas oda perdal leste calo džživipen.

Nalikerđa but the o Šodžas pes zabešlas. The bara radostáha chudľas bufi te kerel pre peskro nevo projektos, savo pes vičinlas Farbi andro orient. Kerľas bufi godáha the kamibnaha dulones calo rat. Varekana nagelñas aňi avri. Khatar e čik kerđas vajkeci sadi taňira, kuča the kančovi. Sar leske savoro ehas kerdo, ta peske phendás, hoj džala te bikinel o vjeci pro jarmarkos. O manuša pro jarmarkos bikinenas o phurikane vjeci, porcelanos, kuč pochтана, phurikane knižki, kuč obraza the aver vjeci. O manuša les but le lavenca thovenas tele pal e cena perdal leskre vjeci, so kerđas avri peskre vastenca. Nadiñas pes, džanelas, hoj pes našti likerel frimedeske. Nadelas pes the kurke pregelñas o jarmaki andro pašune fora. Hínke les nahas bacht. Vaš o duj čhona bikindás ča trin sadi taňira the kuča. Furt les ehas so te bikinavel, ale imar les nahas energija aňi dzeka te vakerel le dženenca. The peske phendás, hoj savoro, so les ehas, dela le manušenge, the nič vaše nakamela. Gelñas khere, the gondolinelas, so akana kerala. Sar džalas khere, ta leske avla pre godi, hoj bi šaj kerlas phurikañi keramika, sar te bi khatar phurikane berša.

Chudľas peske pal kada oboris o nekbuter te ginel, rodelas informaciji the phirlas pro historické seminara pal e keramika. Savoro peske lačhes thođas andro šero, the tel o berš džanelas te kerel keramika, savi ehas maj sar originalos. Andro šero leske avľas dilino gondolišagos. Keci bi vaš jekh koter chudľas, te bi les diñas vaš o original khatar koda berš? Andre peste čujinelas tlakos. Pre jekh sera džanelas, so savoro bi pes šaj ačhelas, te bi oda nagelñas avri. Ale pre dujto sera les kaľa možnosť cirdelas. Sar te bi pes čujinelas feder, sar upre leperelas. Ehas oda sar nevo cugos andre bufi, so keren sako džives. Nahas les nič aver, ča te mukhel pes andre bufi. Te bi oda nakerelas, sar te bi aňi nadživelas. Furt leske ehas andro šero, sar the kaske bi kajso kerđipen šaj bikinelas. Džanelas, hoj mušinel te arakhel avri vakeriben, sar pes ke leste dochudľas kajsi kuč keramika. Arakhľa peske avri o vakeriben pal peskro kamaratos, savo kerlas archeologicko bufi, the mek kidelas kuč vjeci. Palis peske arakhľas la terňa archeoložka, savi kerlas bufi andro muzeum. Pačisaľolas pes leske the mek leske ehas lači andro laskro planos. Narafičindás pre late rakhiben andre jekh kavarna andro foros, kaj phirelas. E kavarna ehas pro jepaš drom, kaj bešelas. The gelñas oda avri. Na ča, hoj la peske dochudľas, ale mek peha lile vera. Ajci oda ehas joj, ko leske šegetindás leskre vjeci te bikinavel sar originali.

The akana leskre vjeci hín vistavimen andro penda thana pro calo svetos sar originala khatar phurikane berša. The ñiko pal kada nič nadžanel. Motto le Šodžiskro ehas: „O barvale cinaven, o odbornika schvalinen, hoj te bi ñiko nadičolas sar dilino, the soduj seri pre kada zarodenas.“

Veronika Kačová

Nane savoro kalo, sar pes dičhol

Nakhadom tele imar duj praški antidepresiva. O čhave hín bokha- le the kamen te džal avri. Avri ehin šukares, o kham labol, o jaros imar avľas. O čhave peske pisinen seznam vjeci, save bi kamenas te cinel, vašoda, hoj avena o love. O rom naphirel andre bufi, vašoda, hoj savore fabriki andro foros andre phandle, vaš kada dilino viros. Imar les nane lokes so te pijel, polokes pes leske našaven o cigareti, pijel sar fabrika, vašoda, hoj les ehin cholfi. Mek lačhes, hoj man ehin varesave love andre banka, ale ñikaske pal kada naphendom. O paps mange furt phenelas, hoj man majinel te avel varesave love garude, sar avela phare berša. „Me del leske o Del loki phuv,“ phenav mange andre peste. Tadom těstovini mačankaha, chas furt stejno chaben. Těstovini, gruli he mačanka. Nabavinel man oda. Mek pal o jepaš berš cinavavas the tavavas pherdo chabena, save rado chan o čhave. The le rome- ha jekhvar andro kurko phirahas andre kuč restauracija te chal. The akana nič, chibinel mange oda, te del avri o love, save amen ehas. Khere kamav te avel zoralí, vaš e familija, ale phenav pre peste avri, hoj varekana imar našti, the darav man pal kada, so lenca avela, te bi pes mange vare- so ačhilas. Cerpínav imar sar somas čhajorake pro astma, the sar man ehin andro džživipen varesavi situa- cija, savi nadžanav avri te kerel, ehin mange olestar nalačhes, the chudav fest te chasal. Sar te bi man tašľuvavas. O rom pal mande daral, likerel man. Phenav leske: „Palikerav le Devleske, hoj amen nane buter čhave, nadžanav, so bi lenca avelas...“ Jov ča kerel le šereha, the furt dikhel pre phuv. Sar te bi avelas la godáha vare- kaj avrether. E kava leske imar šila- ľilás. Varekana man leha halasinav the phenav leske, hoj te naperel andre depresija the te nasovel sar ehin džives. Majinelas bi pes le čhavenca te bavinel, varesar len te zabavinel the te sikhavel pes lenca, vašoda, hoj na- phiren andre škola. Savoro ehin andre phandlo, he o kružki, kaj o čhave phirnas. O čhave dikhen tosarastar ži raťi pre televizija, dikhen pro filmi, the nič nakeren. Nane man aňi zor te kerel pre lende vika, hoj me džan te sikhľol. Keren peske, so kamen. Kavka mange o džživipen nasuňaravas. Džav mange te kerel hinke kava,

bešav mange andre kuchňa pro stol- kos, lav andro vast o telefonos the chudav mange pro internetos te ci- navel neve cachi 5D, nevi kabelka, varesavi kosmetika pre koda miro phuro muj. Cinavav, cinavav, the sar dikhlom, so ehin andro košikos, mindar e objednavka storňindom! „Som hjabaľi,“ phenav mange. Aňi nadžanav sar, ehin hinke raťi, o čha- ve furt dikhen pro filmi. Murdardom lenge andre, the džas te sovel.

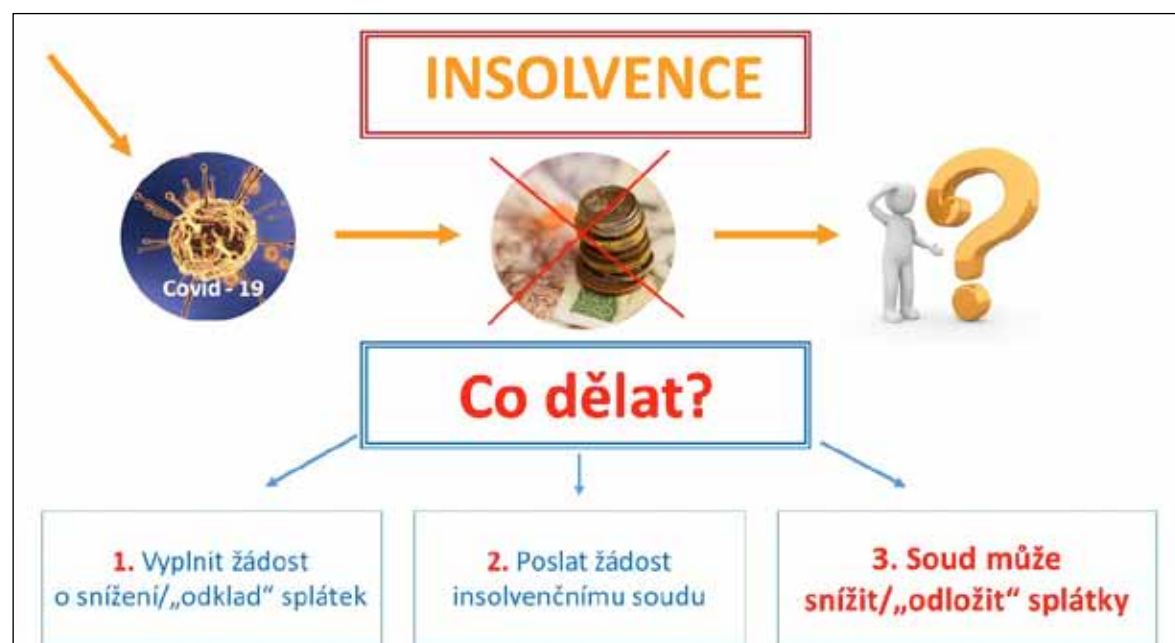
Arakhľom man pre zabaradfi luka, paš mande dzivo baro veš. Ču- jinav žužo pacha, savi mek ñigda na- čujínavas. Naprindžarduňi pacha pal o levandule man obchudkerel, the šunav man sar te bi andre para- misi. Všadzi khatar mande dikhav exotické ovoce, zabararde ovocne stromi, so pre lende barol borovňici, ribezľi, škar malíni, the lole jahodi. Farebne kvitki, pre save lecinen bare lepetki the asan. Ehín pre mande parno viganos the som bi o topanki. O bala mange andre chuvle andro copkos, the pro šero mange vjencos bare ruženca. Maškar koľa škar dzi- vo priroda dikhav škar žvirata, save mange vaš kada, hoj avľom, jileha palikeren. Avel paš ma baro parno graj, ehín les rupune kridla, the šuke čanga somnakune petalenca. Bari ruľuňi pori the bare belave jakha. Nadarav man, the chudav les. Jov ča phendás: „Av!“ Lecinas andro vzdu- chos, lecinav, the šaj dikhav savore farbi svetoskre, čujínav naprindžar- duňi pacha, ehín mange šukares. Dikhľom škar vilen the cikne trpas- liken, save likerel la priroda, the asabnaha pro muj mange palikeren, sar te bi man prindžarenas. Šunav man sar te bi somas andre Devleske- ri bar. Kerđom vika: „Som andre Devleskeri bar!“ Andre koľa chvía va- reko vičinel pro telefonos. Uštadas man oda upre the som hinke khere. „Jaj, ehas oda ča suno.“ Ušľilom the furt šunavas e pacha khatar ovoce the levandula. Gelom andre kuchňa, the kerđom le čhavage vareso pre tosarate chal. Andre lednička man ehas varesave jogurti the pro ska- mind andro košikos pašľonas ovoce. Ta lenge kerđom ovoce le jogurtoha the medoha. Andre peste mange su- űaravas, hoj čhingerav pherdo sor- ta exoticko ovoce, kavka sar andro suno. Andro čačipen oda ehas ča ba- nanos the phabaj.

Vaš e chvía avela agor čhoneske, the mušinas te poťinel savoro and- ro kher, o kher, e pujčka pal e rekon- strukcija pro kher, o alimenti, save poťinel o rom peskra čhajake... „Joj,“ phenav mange, the som hin- ke bi e nalada. Imar man aňi nama- ľínav, o bala zaphandav andro drdo- lis, ñisar len mange nauchanav, urav man the džav avri, pre pošta. O rom ačhilas khere le čhavenca. Avri ñiko nane, dromeha dikhav kavka nekbuter trin manušen, imar aňi ñiko naphirel motoríha, o kava- rni, kaj akor but phiravas, hín an- dre phandle, o skepi le gratenca, save rado dikhavas, hín phandle... Sa avri kerđom, the džav sig mek andre skepa te cinel vareso the pa- ľis khere. O rom hinke šunel o zpra- vi, so phenel e vlada. Imar našti šunav, o kana man olestar dukhan. Kamavas bi man te našavel, the te avel pale andre koda škar veš...

Cicho...

„Mamo, av the ušťi.“ Šunav o hangos miro pandžberšeskre ča- voreskro, o Emanuel. Phenel zora- les. „Mamo, av the ušťi.“ Peskre vasteha man čhínel pal o muj the ča- lavel manca. Andre koda ušťav the dikhav leskro škar mujoro, sar pes calo radostáha čalavel the zoralas man chudel. Phundrađas mange o jakha the me chudľom te dikhel o svetos avresar. Pratinđom khere, kerđom porjadkos. Čerindom o ľi- keriben le romeske, the jekhetane peske šegetinas. Som palikerđi vaš o džživipen, the kamav o džživipen. Pejľom pre godi, hoj sar asik o ma- nuša andre kada idejos gondolinen. Andro šero lenge ehín pherdo infor- maciji, save lenge chan cholfi, the len lenge e zor. Pal miro, mušinel o ma- nuš te perel pro khoča, hoj peske te lel andro šero, hoj nekbareder ehín o sastipen the paťiv. Rozthoviben andre kriza sam korkore amen. Mu- šinas te mukhel koda purano dživi- pen, the te lel nevo. Te nadaral, hoj oda naavela kavka sar akor, ale jile- ha te lel sa nevo. Keren tumenge o džživipen kavka, hoj te avel pro peršo than o kamiben, sastipen. Fe- der ehín te šunel kole lače zpravi, the na hoj pes našaven andro kole nalače. Sikhľon, hoj pes džal te dživel čepore lovendar, the te del peske pozoris, so amenge čačes kampil.

Veronika Kačová

Není všechno černé, jak se zdá

Spolkla jsem už druhý prášek anti-depresiva. Děcka mají hlad a chtějí ven. Venku je hezky, svítí slunce, jaro už začalo. Děcka si píšou seznam věcí, které by chtěly koupit, protože se blíží výplata. Chlap nechodí do práce, protože všechny fabriky ve městě zavřeli kvůli tomu blbému viru. A už nemá pomalu co kouřit, koupil si zásoby, kouří jak fabrika, protože je ve stresu. Ještě že mám nějaké peníze v bance, ale nikomu jsem to neřekla. Děda mi vždycky říkal, že mám mít rezervu na horší časy. „Dej mu, Bože, lehkou zem,“ říkám si v duchu. Uvařila jsem těstoviny s omáčkou, jíme pořád dokola podobné jídlo. Těstoviny, brambory a omáčka. Nebaví mě to. Ještě před půl rokem jsem nakupovala a vyvařovala plno jídel, které mají rády děcka. As chlapem jsme jednou týdně chodili do drahé restaurace. A teď nic, chybí mi to, užívat si peněz, které jsme měli. Doma se snažím nějak vydržet aspoň kvůli rodině, ale přiznám se, že někdy mám pocit, že už nemůžu a mám o ně strach, co s nimi bude, kdyby se mi náhodou něco stalo... Trpím od malička astmatem a když se mi v životě vyskytne situace, kterou neumím vyřešit, mám pocit paniky a záchvat kašle. Jako bych se dusila. Chlap má o mě starost, stará se o mě. Říkám mu: „Díky Bohu, že nemáme víc dětí, nevím, co by s námi všemi bylo...“ On však jenom kývne hlavou a dál se dívá na zem. Jako by byl myšlenkami úplně někde jinde. Kafe už má vystydle. Někdy se s ním hádám a říkám mu, aby nepropadal depresi a nespál tolik přes den. Místo toho by si měl hrát s dětmi, nějak je zabavit a učit se s nimi, protože nechodí do školy. Všechno je zavřené, i kroužky, které děti navštěvovaly. Děcka sledují od rána do večera jen televizi, koukají na filmy a nic jiného nedělají. Nemám už ani sílu na ně rvát, aby se šly učit. Dělají si, co chtějí. Takhle jsem si život nepředstavovala. Jdu si raději udělat další kafe, sednu si do kuchyně na židli, vezmu telefon, najedu na stránky a začnu si objednávat z netu nové povlečení 5D, novou kabelku, nějakou kosmetiku na ty moje vrásky. Objednávám a objednávám, až když zjistím, co je v nákupním košíku, ihned objednávku stornuji! „Jsem marná,“ říkám si.

Ani nevím a už je zase tma, děcka se stále koukají na film. Vypnu jim to a jdeme spát.

Ocitla jsem se na rozkvetlé louce, obklopená divokým pralesem. Vdechuji čistou vůni, kterou jsem nikdy v životě necítila. Nepoznaný voňavý vzduch po levandulích mě objímá a připadám si jako v pohádce. Všude kolem sebe vidím exotické ovoce, ovocné stromy, keře obsypané obrovskými borůvkami, rybízem, krásně voňavé maliny a červené jahody. Barevné květiny, na kterých poletují velcí motýli a usmívají se. Mám na sobě dlouhé bílé šaty a jsem bosá. Vlasy mám spletené do copu a na hlavě mám věnec z obrovských růží. Uprostřed té krásné divoké přírody vidím nádherná zvířata, které mě svým příchodem srdečně a s láskou vítají. Velký bílý kůň se stříbrnými křídly má štíhlé nohy a zlaté podkovy. Dlouhý třpytivý ohon a velké modré oči. Přiblíží se ke mně. Nebojím se a pohladím jeho srst. On jen řekne: „Pojď.“ Neseme se vzduchem, letíme a v dálce toho všeho jsou vidět snad všechny barvy světa, cítím vůni, kterou neumím popsat, je mi krásně. Spatřila jsem krásné víly a malé trpaslíky, kteří se starají o přírodu a s úsměvem na tváři mi mávají, jako by mě znali. Připadám si jako v ráji. Vyřikla jsem: „Jsem v ráji!“ V tu chvíli zazvonil telefon. Probudil mě a já jsem se ocitla opět doma. „Ach jo, byl to jen sen.“ Vstala jsem a stále jsem cítila tu vůni ovoce a levandule. Šla jsem do kuchyně nachystat dětem něco na snídani. V lednici jsme měli nějaké jogurty a na stole v košíku leželo ovoce. Tak jsem jim připravila ovoce s jogurtem a medem. V duchu jsem si představovala, že krájím různé druhy exotického ovoce, jako ze snu. Ve skutečnosti to byl jen banán a jablko.

Blíží se konec měsíce a musíme zaplatit všechny výdaje na domácnost – nájem, hypotéka za rekonstrukci bytu a alimenty, které platí chlap své dceři... „Ach jo,“ vydechnu a jsem zase bez nálad. Už se ani nemaluju, vlasy do drdolu, nijak si je neupravuju, obleču se a jdu ven, na poštu. Chlap zůstal doma s dětmi. Venku je prázdné, cestou potkám tak maximálně tři lidi, auta už skoro nejedí, kavárny, kam jsem kdysi často chodila, jsou zavřené, obcho-

dy s oblečením, které jsem tak milovala, taky zavřené... Mám vše vyřízené a jdu rychle ještě do obchodu na nějaký menší nákup a potom domů. Chlap poslouchá zase zprávy a sleduje vyjádření vlády. Už to ani nemůžu poslouchat, bolí mě z toho uši. Chtěla bych se ztratit a ocitnout se zpět v tom krásném pralese...

Dny a měsíce utíkají jako voda, už je to víc jak rok a stále jsme v téhle situaci, všichni jen mluví a nikdo neumí říct, co bude... Uvěznění doma, bez přátel, volnosti. Docházejí nám pomalu úspory a mně i peníze v bance. Půjčovat si nemůžeme, a jíst a bydlet musíme! Propadám depresi a mám ještě větší úzkosti, jsem uzavřenější a kradu chlapovi cigarety. Zestárla jsem, nebo to spíš cítuji. Už skoro nejím, nemám hlad, chce se mi jen spát. Propadám se do neznáma, zavírám oči, nic nevidím, neslyším a chce se mi umřít.

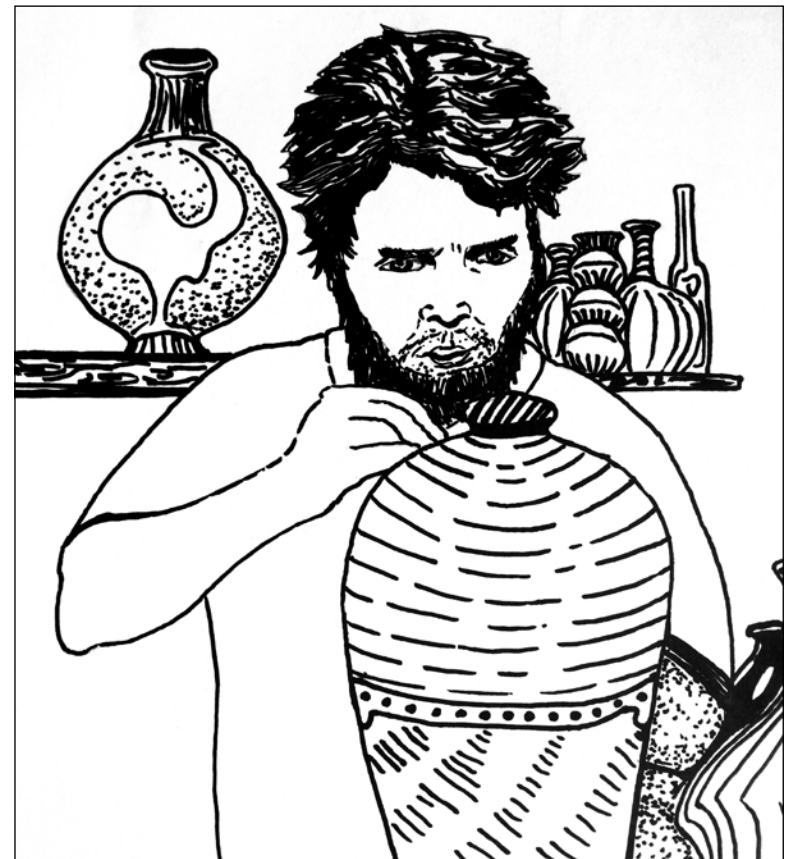
Ticho...

„Mami, pojd' a vstaň,“ slyším hlas svého pětiletého syna Emanuela. Opakuje nahlas. „Mami, pojd' a vstaň!“ Svou rukou mě plácá po tváři a třese se mnou. V tom se proberu a spatřím jeho roztomilou tvářičku, jak se celý třepe radostí a pevně mě obejmě.

Otevřel mi oči a já začala svět a svůj život vidět jinak. Přehodnotila jsem situaci a udělala jsem doma pořádek. Začala jsem rodinou, změnila jsem chování chlapa a společně jsme se začali podporovat. Jsem vděčná za život a miluji život. Uvědomuji si, jak asi lidi v dnešní době krize přemýšlí. V hlavě se jim honí kolotoč informací, který je ale ještě víc znervózňuje a unavuje. Podle mě člověk musí spadnout úplně na dno, aby pochopil, že nejdůležitější je zdraví a víra. Řešením na krizi jsme my sami. Musíme opustit ten starý způsob života a přijmout nový. Nebát se, že už to nebude fungovat tak, jak to bylo, ale s láskou přijmout nové. Uspořádejte si svůj život tak, abyste na prvním místě měli duchovní hodnoty – lásku, mír, zdraví. Důležité je umět se zaměřit na dobré zprávy a nenechat se pohltit tím negativním. Naučit se žít s málem a dávat si pozor, abychom uměli rozlišit, co skutečně potřebujeme.

Veronika Kačová

Obchodník s uměním

Mladý umělec z bohaté rodiny se ve svých jednadvaceti letech rozhodl odstěhovat ze svého rodného města. Rodičům se jeho rozhodnutí samozřejmě nelíbilo a nejraději by byli, kdyby zůstal ve městě a stal se učitelem umění. Šodžovi se dostalo výborného vzdělání. Jeho otec pracoval jako ředitel na umělecké škole.

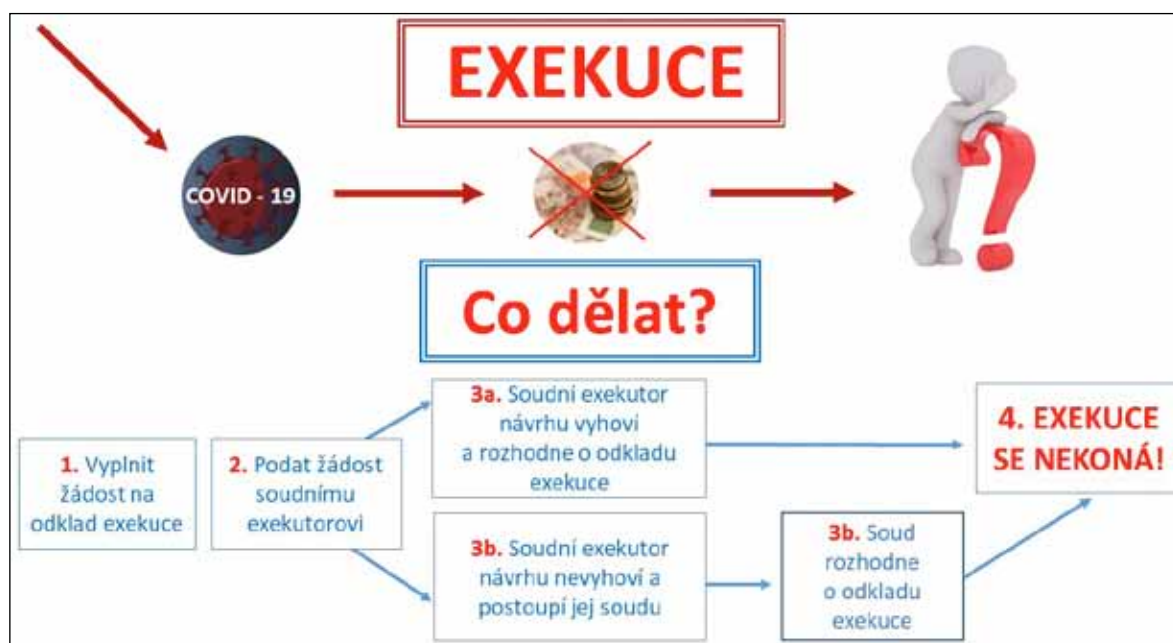
Šodža se sbalil a odjel do města, ve kterém vládl chaos, kritika umění a literatury a lidé zde měli větší odvahu promluvit a říct svůj názor. A nejvíce ze všeho se mu líbila vůně kávy a koření ve městě. Místní lidé pěstovali nejlepší kávu, která se vyvážela do velkých měst daleko odsud. Ze svých peněz si poblíž města koupil podzemní domek, kde prý od roku 1804 bývala cukrárna. Z menších místností vybudoval místnost pro hrncířskou dílnu, aby se mohl věnovat své práci, výrobě keramiky. V tomto řemeslu vynikal Šodža už jako malý kluk, když si na zahradě z hlíny vyráběl hrady a různé postavičky. Na škole patřil k nejlepším žákům a jeho výstavy měly úspěch. Jeho první výstava se jmenovala Řeč obličejů. Vytvořil několik soch tváří podle emocí. Sochy v podobě strachu, smutku, radosti. I v dospělosti ho řemeslo bavilo a představa, že vytvořil z hlíny výrobek, který se dá využít, byla pro něj neobyčejná radost. Byl to pro něj celý život.

Netrvalo dlouho a Šodža se zabydlel. A s velkou radostí začal pracovat na novém projektu, který se jmenoval Barvy orientu. Vyráběl s velkou opatrností a láskou dlouho do noci. Někdy nevyšel ani z domu ven. Z hlíny vytvořil několik sad talířů, hrnčků a džbánů. Když to celé dokončil, tak se rozhodl, že se vydá na místní trh. Lidé na trhu prodávali starožitnosti, porcelán, drahé látky, staré knihy, hodnotné obrazy a další předměty. Lidé s ním smlouvali o cenu jeho výrobků, které vytvořil poctivě vlastníma rukama. Nedal se a věděl, že se nesmí podceňovat. Nevzdával to a o víkendech objížděl trhy v blízkém okolí. Ale opět neuspěl. Za celé dva měsíce prodal jen tři sady talířů a hrnčků. Stále měl co nabídnout, ale už neměl energii ani náladu mluvit s lidmi. A tak se rozhodl, že všechny své výrobky, se kterými šel na trh, raději rozdá. Rozdával lidem své výrobky zcela zdarma. Šel domů a přemýšlel, co dál. Cestou domů ho napadla myšlenka, že by mohl vyrábět starou keramiku, zkusit napodobit starověkou keramiku.

Začal si o tomto oboru co nejvíce zjišťovat, hledal informace a navštěvoval historické semináře o keramice. Vše si řádně nastudoval a během roku byl schopný vytvořit keramiku, která byla téměř nerozpoznatelná od originálních výrobků. Do hlavy se mu vloudila šílená myšlenka. Kolik by dostal za jeden kus, kdyby ho vydával za originál z té doby? Uvnitř sebe cítil napětí a tlak. Na jedné straně si uvědomoval, co všechno by se mohlo stát, kdyby to nevyšlo. Ale na druhou stranu ho ta možnost přitahovala. Jako by se cítil být mnohem více naživu, když na to pomyslel. Bylo to jako svěží vítr do každodenní rutiny. Nezbyvalo mu nic jiného, než se do toho pustit, kdyby to neudělal, jako by nežil. Neustále přemítal nad tím, jak a komu by mohl takové dílo prodat. Pochopil, že bude muset vymyslet příběh, jak se k němu taková drahocenná keramika dostala. Vymyslel si příběh o starém známém, který dělal archeologické vykopávky a zároveň byl sběratel umění. Část informací z příběhu byla dohledatelná, a tak vytvořil dojem reálnosti. Dále si vyhlédl mladou archeoložku, která pracovala v muzeu. Líbila se mu a zároveň se mu hodila do plánu. Narafičil na ni náhodné setkání v jedné místní kavárně, kam často chodil. Kavárna se nacházela poblíž jeho domu. A klaplo to. Nejen, že si ji získal, ale ještě se s ní oženil. Nakonec to byla ona, kdo mu pomohl jeho díla prodávat jako originály.

A tak jsou dnes jeho díla vystavována v padesáti místech po celém světě jako originály ze starověku. A nikdo o tom nic netuší. Motto Šodžiho bylo: „Zbohatlíci kupují, odborníci schvalují, aby si nikdo nepřipadal hloupě a obě strany na tom vydělaly.“

Veronika Kačová

Centrum Romů a Sintů v Praze

Nové specializované pracoviště Muzea romské kultury

Muzeum romské kultury zahájilo přípravy na vznik svého nového specializovaného pracoviště – Centra Romů a Sintů v Praze. Ve zrekonstruované vile v pražských Dejvicích vznikne jedinečný prostor se zaměřením na dobu holokaustu Romů a Sintů, jejich hmotnou a duchovní kulturu, minulou i současnou. Cílem je vytvoření místa pro konání výstav, koncertů, besed, přednášek, edukačních programů pro školní děti a mládež, ale také prostoru pro společné setkávání. Nově vzniklé společenské a komunitní centrum si klade za cíl otevřít debatu o vzájemném soužití, napomoci zlepšení postavení Romů ve společnosti.

Celý projekt je v plné výši financován z Norských fondů 2014–2021, z kapitoly Lidská práva. Zprostředkovatelem dotace je Ministerstvo financí ČR. Zahraničním partnerem projektu je The European Wergeland Centre, vzdělávací instituce z Osla v Norsku.

Muzeum romské kultury je od roku 2019 správce prvorepublikové vily v pražských Dejvicích, kde vznikne nové Centrum. Výstavní rodinný dům navrhli pro textilního podnikatele židovského původu Leo Františka Perutze architekti Arnošt Mühlstein a Victor Fürth. Vila na Velvarské ul. 1 byla postavena v roce 1937 v romantizujícím pojetí s prvky funkcionalismu. Vila v posledních letech nebyla trvale obývaná, ale často sloužila jako filmové kulisy, zahrála si např. ve filmu Ženy v pokušení.

Projekt na rekonstrukci a adaptaci vily připravila architektonická kancelář Rujbr Architects. V návrhu je přistupováno s respektem k jejím historickým, architektonickým i stavebně-technickým hodnotám. Budova je i přes své

stáří v dobrém technickém stavu. Vzhled vily zůstane téměř nezměněný. Zásadním novým prvkem bude přístavba multifunkčního sálu se zasedací místností a kavárnou. V půdním prostoru vznikne galerijní prostor. Významným zásahem bude výtah, který zajistí bezbariérový přístup do objektu.

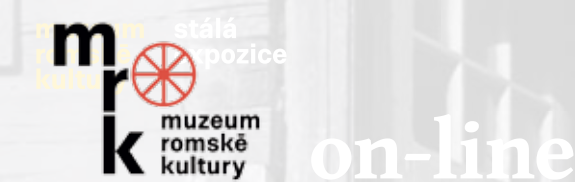
Na základě připraveného harmonogramu začnou na podzim roku 2020 stavební práce (přesný termín se odvíjí od nezbytných stavebních povolení), které by měly trvat dva roky, tedy do podzimu roku 2022. Současně bude vznikat edukační program a plán akcí pro

nově vzniklé Centrum. Pro veřejnost bude Centrum s kompletním programem i vzdělávacími aktivitami otevřeno 1. 3. 2023.

V rámci spolupráce s Národním muzeem bude veřejnosti v létě roku 2022 zpřístupněna výstava výtvarného umění ze sbírek Muzea romské kultury v Letohrádku Kinských v Praze.

Projekt je naplánovaný na 48 měsíců a končí 29. 2. 2024 s další pětiletou udržitelností. Centrum ve své finální podobě poskytne sedm nových pracovních úvazků.

Lucie Horáková
Muzeum romské kultury

Muzeum romské kultury je pro veřejnost do odvolání uzavřeno, přinášíme ale řadu on-line možností, jak zažít muzeum z pohodlí svého domova, a to včetně on-line programu na Mezinárodní den Romů ve středu 8. dubna.

Premiéra videoklipu písně Dukhade Apsa

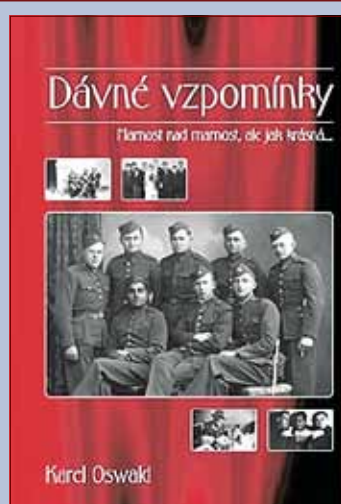
Sobota 4. 4. v 11 hod. – Youtube kanál Muzea romské kultury, premiéra videoklipu k autorské písni Dukhade Apsa zpěvačky a skladatelky Barbory Bagárové

Mezinárodní den Romů Středa 8. 4.

10–24 hod. exkluzivní komentovaná prohlídka stálé expozice s historikem Michalem Schusterem
20 hod. Záznam koncertu Marka Baloga

- Na webu www.rommuz.cz najdete ke stažení pro děti pexeso a vystřihovánku Aranka.
- Na kanálu YouTube je k dispozici filmotéka z muzejní produkce.
- Na Facebooku muzea Vám přinášíme soutěže a kvízy o ceny, představíme Vám nejkrásnější sbírkové předměty a potěšíme nejmenší návštěvníky omalovánkami a křížovkami.

**Věříme, že vám zpříjemníme volný čas
a brzy vás přivítáme přímo u nás v muzeu!**

Karel Oswald: Dávné vzpomínky

Příběh rodiny Holomkových, o kterém kniha vypráví, se odehrává v první polovině 20. století. V době, kdy Holomkovi žili na Moravě již po několik generací, a v době, kdy se v Evropě schylovalo pod stínem nacismu k tragickému osudovému přerývu romských dějin.

„Dávné vzpomínky“ jsou založené na autobiografii vypravěče, který v závěru sympaticky otevřeně své dílo komentuje: „ten příběh je pravdivý od první do poslední řádky. Pravda, něco jsem trochu přidal, něco domyslel, změnil některá jména a místa. Jinak ale je vše pravda pravdoucí!“

Objednávejte na adrese redakce nebo na holomkova@srmn.cz
Cena 100 Kč + poštovné

Předplatné Romano hangos

příjmení, jméno:
název organizace:
adresa, PSČ:
e-mail: telefon:
počet objednaných výtisků:

způsob platby: ☐ hotově ☐ složenkou
☐ bankovním převodem bez faktury; variabilní symbol:
☐ bankovním převodem na fakturu

vyplněný formulář zašlete na adresu: Romano hangos, Bratislavská 65a, Brno 602 00. Fio banka, číslo účtu: 2300661977/2010

cena předplatného pro rok 2020 je 370 Kč

**Adresa redakce Romano
hangos a Společnosti
Romů
na Moravě**

**Bratislavská 65a,
Brno 602 00
tel.: 545 246 673
www.srmn.cz**

**číslo účtu:
230 0066 1977/2010**

Ceník inzerce

celá strana 5 000 Kč (rozměr 26×40)

1/2 strany 3 500 Kč (rozměr 26×20 nebo 40×13)

1/4 strany 1 500 Kč (rozměr 13×20)

menší formát – 7 Kč/cm²

Sleva při opakované inzerci na druhé a další vydání 25%

žádosti o inzerci na: holomkova@srmn.cz

**Vydávání Romano hangos
podporuje Ministerstvo kultury
České republiky**